

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02M066V03101	Orientación e Función Titorial	1c	3.5
P02M066V03102	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario	1c	4.5
P02M066V03103	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos	1c	4.5
P02M066V03104	Sistema Educativo e Educación en Valores	1c	3.5
P02M066V03213	A Educación Física na Educación Secundaria	2c	8
P02M066V03214	A Didáctica da Educación Física. Deseño e Desenvolvemento do Currículo.	2c	6
P02M066V03215	A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares	2c	6
P02M066V03216	Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física	2c	6
P02M066V03301	Prácticas Externas	2c	12
P02M066V03401	Traballo Fin de Master	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Orientación e Función Titorial**

Materia	Orientación e Función Titorial			
Código	P02M066V03101			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS 3.5	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	de la Fuente Fernández, María Adoración Martínez Figueira, María Esther			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia [Orientación e Función Titorial], está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante [futuro docente- ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente persoalzado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familias.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
A2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
A4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.
A5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
A6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.
A11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
A12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación.
A13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino.
A14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
A15	Informar e asesorar ás familias achega do proceso de ensino e aprendizaxe e sobre a orientación persoal, académica e profesional dos seus fillos.
A16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
A17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
A22	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
A25	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.

A27	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
A28	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
A30	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1 Comprender os conceptos de orientación e de titoría así como as súas relacións coa función docente.	saber	A1
2 Valorar a importancia da orientación e da titoría no ensino en secundaria.	saber facer	A2
3 Sensibilizar ó profesorado da necesidade de participar activamente na orientación e titoría sistemática dos seus alumnos/as.	Saber estar / ser	A4
4 Coñecer as principais referencias legislativas relacionadas coa orientación e a tutoría		A5
5 Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de enseñanza.		A7
6 Delimitar as funcións, tarefas, contidos e destinatarios da intervención titorial.		A11
7 Coñecer algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor titorial.		A12
8 Informar e asesorar ás familias respecto do proceso de ensino-aprendizaxe dos seus fillos así como a orientación persoal, académica e profesional que precisen.		A13
		A14
		A15
		A22
		A27
		A28
		A49
Competencias da materia (xenéricas e específicas)	saber	A6
1 Coñecer os conceptos e procedimentos básicos do ámbito disciplinar.	saber facer	A9
2 Dispoñer dunha fundamentación teórica que permita comprender os aspectos sobre os que debe de asentarse a orientación e a función titorial.	Saber estar / ser	A11
3 Construír unha base de coñecementos, actitudes, destrezas e habilidades técnico-profesionais para o desenvolvemento da función titorial.		A15
4 Coñecer e tomar conciencia da lexislación reguladora sobre a orientación e a función titorial.		A16
5 Ser capaz de identificar e aplicar os elementos principais do plan de acción titorial.		A17
6 Ser capaz de traballar en grupo cos membros da comunidade educativa e con equipos interdisciplinares/multidisciplinares.		A25
7 Dispoñer de habilidades sociais e ser capaz de aplicar estratexias para a resolución de conflitos.		A30
8 Ser capaz de abordar e resolver problemas de disciplina na aula.		A49
9 Ser quen de promover e manter a comunicación coa familia e o entorno.		
10 Ser capaz de deseñar e aplicar programas de atención ó alumnado e á diversidade, así como de apoio ás familias.		

Contidos

Tema	
1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	-
2.- Bases legislativas da orientación e función titorial.	-
3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.	-
4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.	-
5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.	-
6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Titorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.	-
7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.	-

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudos/actividades previos	0	6	6
Sesión maxistral	5	10	15

Resolución de problemas e/ou exercicios	4	4	8
Estudo de casos/análises de situacións	6	10	16
Debates	3	3	6
Cartafol/dossier	4	5.5	9.5
Traballos e proxectos	1	20	21
Probas de resposta curta	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Debates	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudos/actividades previos	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Estudo de casos/análises de situacións	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Traballos e proxectos	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Probas de resposta curta	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Cartafol/dossier	Axuda, dentro da aula ou en sesións de tutoría, a persoas ou a equipos de traballo, para crear enunciados, interpretalos, determinar o alcance dos mesmos e buscar alternativas de solución a un problema tendo en conta documentación bibliográfica e webgráfica. De igual modo para redactar un traballo e/ou expoñelo na clase cos medios axeitados.	40
	Orientación na elaboración dun portafol de actividades realizadas, de forma que o seu formato poida ter aplicación para facer un portafol de búsqueda de emprego, onde as competencias adquiridas posúen grande importancia.	
Traballos e proxectos	Axuda, dentro da aula ou en sesións de tutoría, a persoas ou a equipos de traballo, para crear enunciados, interpretalos, determinar o alcance dos mesmos e buscar alternativas de solución a un problema tendo en conta documentación bibliográfica e webgráfica. De igual modo para redactar un traballo e/ou expoñelo na clase cos medios axeitados.	40
	Orientación na elaboración dun portafol de actividades realizadas, de forma que o seu formato poida ter aplicación para facer un portafol de búsqueda de emprego, onde as competencias adquiridas posúen grande importancia.	
Probas de resposta curta	Axuda, dentro da aula ou en sesións de tutoría, a persoas ou a equipos de traballo, para crear enunciados, interpretalos, determinar o alcance dos mesmos e buscar alternativas de solución a un problema tendo en conta documentación bibliográfica e webgráfica. De igual modo para redactar un traballo e/ou expoñelo na clase cos medios axeitados.	20
	Orientación na elaboración dun portafol de actividades realizadas, de forma que o seu formato poida ter aplicación para facer un portafol de búsqueda de emprego, onde as competencias adquiridas posúen grande importancia.	

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.
- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados o primeiro día de clase coa presentación do programa da materia. É necesario respetalos estrictamente para ser cualificados na avaliación continua.
- O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecimentos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá una ponderación de 10 puntos (100% de la nota final).

Bibliografía. Fontes de información

- ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. (2003). Orientación familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad. Madrid: Sanz y Torres.
- ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (2012), Orientación educativa: áreas, estrategias y recursos. Barcelona, Wolters Kluwer España.
- ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (Coords.) (1998). Manual de Orientación y Tutoría. Praxis.
- BLASCO CALVO, P. (2006). Estrategias psicopedagógicas para la diversidad en educación secundaria. Casos prácticos resueltos. Valencia: Nau Llivres (pp. 54-55).
- LÓPEZ URQUIZAR, N. e SOLÁ MARTÍNEZ, T. (2005). Orientación escolar y tutoría. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- MARTIN, X. e outros (2008). Tutoría. Técnicas, recursos y actividades. Madrid: Alianza Editorial.
- MARTÍN, E. e MAURI, T. (2011). Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva. Barcelona: Graó.
- MARTÍN, E. e ONRUBIA, J. (2011). Orientación y tutoría. Procesos de innovación y mejora de la enseñanza. Barcelona: Graó.
- MARTÍN, E. e SOLÉ, I. (2011). Orientación educativa. Modelos y estrategias de intervención. Barcelona: Graó.
- MARTÍNEZ, M.de C. (2012), Orientación educativa en la familia y en la escuela: casos resueltos. Madrid: Dykinson.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M. de C.; ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. y FERNÁNDEZ, A.P. (2009). Orientación Familiar: Contextos, evolución e intervención. Madrid: Sanz y Torres.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Mª de C. (2007). Orientación educativa y tutoría. Madrid: Sanz y Torres.

MONGE, C. (2009). Tutoría y orientación educativa. Nuevas competencias. Bizkaia: Wotters Kluwer

OCAMPO, C. I. (2012). Tutoría educativa en los diversos niveles y escenarios pedagógicos. En L. M. Sobrado, E. Fernández y M. L. Rodicio (Coords.). Orientación Educativa. Nuevas perspectivas (pp. 217-243). Madrid: Biblioteca Nueva.

SANTANA, L.E. (2012). Orientación educativa e intervención psicopedagógica. Madrid: Pirámide.

SARMIENTO, J. A. (2012). Estrategias y acciones de asesoramiento social y familiar. En L. M. Sobrado, E. Fernández y M. L. Rodicio (Coords.). Orientación Educativa. Nuevas perspectivas (pp. 297-322). Madrid: Biblioteca Nueva.

SOBRADO, L. y BARREIRA, A. J. (2012). Servicios de orientación educativa: organización y funcionamiento. En L. Sobrado, E. Fernández y M. L. Rodicio (Coords.), Orientación Educativa. Nuevas perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva, pp. 187-214.

ALGUNHAS REVISTAS DE INTERESE

- Revista Española de Orientación y Psicopedagogía. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1229>

- Revista de Investigación Educativa RIE. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1187>

- Revista de Investigación en Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=8080>

- Cuadernos de Pedagogía. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=378>

- Profesorado: Revista de curriculum y formación del profesorado.

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1066>

- Familia. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=580>

- Revista de Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1159>

- Revista Iberoamericana de Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=7466>

- Revista Galego-Portuguesa de Psicoloxía e Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=5804>

ALGUNHAS WEBS DE INTERESE

- Banco de imaxes e sons do MEC. <http://recursostic.educacion.es/bancoimagenes/web/>

- CNICE- MEC, recursos para a Educación Secundaria Obrigatoria: <http://www.isftic.mepsyd.es/w3/recursos/secundaria/>

<http://capileiraticrecursos.wikispaces.com/RECURSOS+PARA+E.+SECUNDARIA>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

A Didáctica da Educación Física.Deseño e Desenvolvemento do Currículo./P02M066V03214

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continuada a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes.
  - 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet.
  - 3) Actitude favorable e receptiva para a aprendizaxe.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario**

Materia	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario			
Código	P02M066V03102			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	González González, Salvador Guillermo			
Profesorado	González González, Salvador Guillermo			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A presente materia ten un carácter básico e común para tódalas especialidades do posgrao de Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuatrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicolóxicos (cognición, linguaxe, personalidade, etc.) ó longo do período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ó desenvolvemento dos adolescentes a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.
A16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
A19	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
A20	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
A21	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
A22	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
A23	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
A27	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
A39	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes
A42	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.

B1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

B3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Coñece-las características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacionais.	saber	A19 A20 A27
- Comprende-lo desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.	saber	A20
- Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	saber facer	A21 A42 A46 B1
- Identificar e planifica-la resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e diferentes ritmos de aprendizaxe.	saber saber facer	A3 A7 A22 B3
- Coñece-los procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.	saber saber facer	A9 A16 A23 A39 A48 B3
- Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	saber saber facer Saber estar / ser	A27 A49 B3

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Conceptos de desenvolvemento, factores, teorías.
2. PSICOLOXÍA EVOLUTIVA	2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia.
3. PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores Intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. 3.4. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos.
(*)4. DIFICULTADES DEL APRENDIZAJE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	.
4. DIFICULTADES DE APRENDIZAJE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	Descrición e avaliación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	12	82	94
Sesión maxistral	8.5	0	8.5
Probas de tipo test	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de xeito individual como grupal, baixo a dirección das docentes
Sesión maxistral	Exposición por parte das profesoras dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Propondránse actividades para resolver na aula e se resolverán dúbidas sobre contidos e actividades da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Actividades e prácticas a resolver na clase	70
Probas de tipo test	Preguntas sobre os contidos do temario	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

<p>Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, a lo menos do 80% estando admitido faltar ó 20 % da
presencialidade.
Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto na proba tipo test como nos traballos de aula como mínimo un 50% da cualificación nese apartado.
O alumnado que non poida seguir a avaliación continua realizará unha proba dos contidos da materia, na data marcada no calendario do mestrado para os exames oficiais. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características de dita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente.
Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.</p>

Bibliografía. Fontes de información

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps), **Desarrollo psicológico y educación, 2. Psicología de la Educación.**, (2001),

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, (2002),

Mayer, R.E., **Psicología de la Educación: Vol. II. Enseñar para un aprendizaje significativo.**, 2004,

Palacios, J., Marchesi, A. y Coll, C., **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, 2001,

Papalia, D.E. Olds, S.W. y Feldman, D.R., **Desarrollo humano.**, 2005,

Santrock, J.W., **Psicología del desarrollo.**, 2006,

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps), **Desarrollo psicológico y educación, 3. Trastornos del desarrollo y Necesidades Educativas Especiales**, 2001,

MANUAL DE REFERENCIA PARA NO ASISTENTES

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

Materia	Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos			
Código	P02M066V03103			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Blanco Pesqueira, Antonia			
Profesorado	Blanco Pesqueira, Antonia			
Correo-e	ablancop@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	-----------	---------------------------------------

Contidos

Tema

Planificación

Horas na aula   Horas fóra da aula   Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición   Cualificación

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema Educativo e Educación en Valores**

Materia	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Código	P02M066V03104			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS 3.5	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Profesorado	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Correo-e	hesoto@uvigo.es			
Web	http://http://educativo95.wordpress.com			

Descrición xeral Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar ser ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar a alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe.

Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo.

Para elo, e en primeiro lugar é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas i, en definitiva, para mellorar a calidade da educación.

A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación.

Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización.

Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola -Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfíren na súa acción.

Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións específica e diferenciadamente deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida.

Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle otorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como a LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE si serían incluídos nos seus contidos.

Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa, responsables da redacción e desenvolvemento da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. A análise da situación actual complementábase cunha breve perspectiva histórica, considerando os retos e desafíos de futuro (LOMCE □ Lei Orgánica de Mellora e Calidade da Educación).

Competencias de titulación

Código

A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
A13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino.
A14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
A16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
A24	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
A29	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
A39	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.

B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Promover accións de educación afectivoemocional, en valores e formación cidadá.	saber saber facer	A7 A10 A13 A14 A16 A24 A29 A39 A47 A48 B1 B2 B3
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxes como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	saber saber facer	A7 A10 A13 A14 A16 A24 A29 A39 A47 A48 B1 B2 B3
Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacionais.	saber saber facer Saber estar / ser	A7 A10 A13 A16 A24 A29 A39 A47 A48 B1 B2 B3
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	saber	A7 A10 A13 A14 A16 A24 A29 A47 A48 B1 B2 B3

Contidos

Tema

Bloque temático 1. O universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos (Educación Formal, Non Formal e Informal).	<p>1.1. Concepto de educación: características xerais e diferenciadoras.</p> <p>1.2. Clarificación terminolóxica.</p> <p>1.3. Dimensións e piares da educación.</p> <p>1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal.</p> <p>1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.</p>
Bloque temático 2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, estudantes, familia) e a súa evolución.	<p>2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOXSE, LOCE, LOE, LOMCE.</p> <p>2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOE. Ensinanzas obrigatorias e posobrigatorias. A Educación Secundaria e o Bacharelato. A Formación Profesional. As Ensinanzas de Idiomas.</p> <p>2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o rol das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. As asociacións escolares.</p>
Bloque temático 3. A Educación en Valores.	<p>2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOXSE, LOCE, LOE, LOMCE.</p> <p>2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOE. Ensinanzas obrigatorias e posobrigatorias. A Educación Secundaria e o Bacharelato. A Formación Profesional. As Ensinanzas de Idiomas.</p> <p>2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o rol das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. As asociacións escolares.</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	10	15	25
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	6	12	18
Prácticas autónomas a través de TIC	0	14.5	14.5
Sesión maxistral	12	18	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos de aula versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado con as temáticas traballadas dentro dos contidos. Así mesmo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e completaría á información e os contados que se desenvolvan nas clases.
Prácticas autónomas a través de TIC	Os alumnos pola súa banda, coa oportuna orientación do profesor, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudio recorrendo ós soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste sentido, apoiarse nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet.
Sesión maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.
Traballos de aula	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Estes traballos versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e consensuada co alumno/a e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.	30
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado con as temáticas traballadas dentro dos contidos. Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementaria á información e os contados que se desenvolvan nas clases.	20
Sesión maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Os alumnos débense afacer a ler revistas e prensa profesional sobre educación, problemas do profesorado, ensino e cultura escolar. Especialmente, recoméndase a lectura habitual de Revista Bordón, Revista de Educación, Cuadernos de Pedagogía, Revista de Investigación en Educación.... En todas estas publicacións pódese atopar, ademais, unha rica información sobre a Lexislación educativa.

CAMPS, V. (1998). *Creer en la educación*. Barcelona: Península.

CARRERAS, Llorenç et al.(1997). *Cómo educar en valores*. Madrid: Narcea, 4º edición actualizada.

DELORS, J. (1996). *La educación encierra un tesoro*. Madrid: Santillana / UNESCO

ESTEVE, José M. (2010). *Educación, un compromiso con la memoria. Un libro para educar en libertad*. Barcelona: Octaedro.

LOE, Boletín Oficial del Estado de 4 de maio de 2008.

MORIN, E. (1999). *Los siete saberes necesarios de la educación del futuro*. Francia: Unesco.

PENAC, D. (2008). *Mal de escuela*. Barcelona: Mondadori.

SARRAMONA, J. (1989). *Fundamentos de educación*. Barcelona: CEAC.

SOLER VILLALOBOS, Mª P. (coord.) (2008). *De la educación emocional a la educación en valores*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Educación Física na Educación Secundaria**

Materia	A Educación Física na Educación Secundaria			
Código	P02M066V03213			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	8	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Profesorado	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Correo-e	myalva@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral Esta materia aborda aspectos xerais relativos á evolución da educación física, aos diferentes marcos de referencia que tivo e ás variacións no seu obxecto de estudo, partindo de concepcións pasadas ata chegar aos significados e formulacións actuais da mesma. Así mesmo, e a través dunha perspectiva educativa, desenvólvese a historia desta materia no sistema educativo, estudando como evolucionaron as intencións e funcións da educación física na escola.

A materia supón o punto de partida para coñecer, non só o contexto histórico e conceptual, senón tamén o curricular. Deste xeito, destinaremos parte da materia ao estudo da evolución do currículo da educación física, neste caso concreto, na Educación Secundaria.

Por outra banda, tal e como se especifica na descrición dos contidos desta materia achegada na memoria para a solicitude de verificación do título, profundaremos no traballo docente en equipo, en como se pode e debe traballar de maneira conxunta nesta etapa educativa en relación coa educación física.

Finalmente, traballaremos con especial dedicación a atención á diversidade do alumnado, enfocada á educación física na Educación Secundaria; en primeiro lugar, profundaremos no seu coñecemento/compreensión e na variedade de colectivos que se integran dentro deste concepto, para abordar posteriormente, e de forma moito máis concreta, o traballo con certos grupos de interese, realizando experiencias prácticas e de investigación.

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
A2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
A4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.
A6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
A9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.

A14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
A16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
A17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
A18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.
A20	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
A21	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
A22	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
A24	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
A25	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
A32	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A38	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A39	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes
A40	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A41	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A42	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A44	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
A45	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender e analizar cuestións diversas derivadas do coñecemento da educación física, da súa evolución e estruturación, reflexionando sobre os significados pasados e actuais desta e as súas consecuencias pedagóxicas e sociais.	saber saber facer	A1 A14 A16 A17 A32 A44 B1
Coñecer a historia da educación física no sistema educativo.	saber	A1 A14 B1
Coñecer e analizar a evolución do modelo curricular da educación física escolar no ensino secundario.	saber saber facer	A1 A4 A8 A14 A16 A17 A24 A44 B1
Comprender a importancia do traballo docente en equipo e examinar diferentes técnicas de aplicación en educación física no ensino secundario.	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A8 A9 A16 B1 B2 B3

Comprender e valorar a atención á diversidade en educación física no ensino secundario, realizando propostas prácticas innovadoras e construtivas.	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A6 A7 A16 A17 A18 A20 A21 A22 A41 A42 A44 A45 A48 A49 B1 B2 B3
Ser capaz de deseñar e expoñer en público un traballo de investigación relacionado cos contidos da materia, utilizando diferentes técnicas de busca bibliográfica e de novas tecnoloxías.		A1 A2 A4 A6 A7 A8 A21 A25 A38 A40 A45 A47 B1 B2
Participar de forma activa na resolución de problemas plantexados na materia.	saber facer Saber estar / ser	A16 A17 A39 A49

Contidos

Tema	
BLOQUE 1.	Consideracións xerais en torno ao coñecemento da educación física; evolución e desenvolvemento das distintas concepcións e do seu obxecto de estudo. Estruturação do coñecemento sobre educación física.
BLOQUE 2.	A educación física: natureza e significado actual.
BLOQUE 3.	A educación física no sistema educativo: historia da educación física no sistema educativo e evolución das funcións da educación física escolar.
BLOQUE 4.	Evolución do modelo curricular da educación e da educación física escolar: marco curricular da educación física no ensino secundario.
BLOQUE 5.	O profesorado, traballo docente en equipo. A atención á diversidade do alumnado. Procedementos e técnicas específicas para o traballo en educación física no ensino secundaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	30	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	20	20
Traballos tutelados	0	16	16
Sesión maxistral	30	60	90
Traballos e proxectos	0	34	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante as clases presenciais e tamén a través da plataforma realizaranse pequenos exercicios.
Prácticas autónomas a través de TIC	A través da plataforma de teleensinanza o alumnado terá acceso aos apuntamentos da materia así como un espazo para realizar tutorías virtuais e desenvolver actividades.
Traballos tutelados	O seguimento dos traballos será realizado a través de tutorías que poderán ser individuais ou grupais, dependendo do número de alumnas e alumnos matriculados
Sesión maxistral	Parte dos contidos da materia serán expostos en forma de lección maxistral, por parte das profesoras

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	TUTORIAS DA DOCENTE
Prácticas autónomas a través de TIC	TUTORIAS DA DOCENTE
Traballos tutelados	TUTORIAS DA DOCENTE

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas plantexados na clase	40
Prácticas autónomas a través de TIC	Participación a través da plataforma de teleensinanza	10
Traballos tutelados	Traballo sobre un artigo de revisión relacionado cos contidos da materia	40
Traballos e proxectos	Exposición dun traballo en público	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

* ver recomendacións

Bibliografía. Fontes de información

- Barberá, E. y Martínez Benlloch, I. (Coord.) (2004). *Psicología y género*. Madrid: Pearson □ Prentice Hall.
- Carbajosa, C. (1999). *Las profesoras de Educación Física en España. Historia de su formación (1938-1977)*. Oviedo: Universidad de Oviedo.
- Castillo, I., Álvarez, O. y Balaguer, I. (2005). Temas de investigación sobre aspectos psicosociales del deporte a través de la base de datos PSYCINFO (1887-2001). , (1), 109-123.
- De Torres, I. (Coord.) (2005). *Miradas desde la perspectiva de género. Estudios de las mujeres*. Madrid: Narcea.
- Fernández García, E. (Dir.) (2007). *Estudio de los estereotipos de género vinculados con la actividad física y el deporte en los centros docentes de educación primaria y secundaria: evolución y vigencia. Diseño de un programa integral de acción educativa*. Universidad Complutense de Madrid.
- Gallego, B. (2008). La investigación biográfico-narrativa en un estudio sobre la situación de las mujeres en el deporte. *Revista de Investigación Educativa*, 26(1), 121-140.
- Riaño, C. (2004). *Historia cultural del deporte y la mujer en la España de la primera mitad del siglo XX a través de la vida y obra de Elia María González Álvarez y López Chicheri*, □Lilí Álvarez□.Madrid: CSD.
- Sau, V. (2000). *Diccionario ideológico feminista*. Vol. 1 Barcelon: Icaria.
- Sentamans, T. (2010). *Amazonas mecánicas: engranajes visuales, políticos y culturales*. Sørensen, J., Sørensen, J. B., Skovgaard, T., Bredahl, T., Pggard, L. (2011). Exercise on prescription: Changes in physical activity and health-related quality of life in five Danish programmes. , (1), 56-62.
- Steindorf, K., Chang-Claude, J., Flesch-Janys, D., Schmidt, M.E. (2010). Determinants of sports, cycling, walking and overall leisure-time physical activity among postmenopausal women in Germany. *Public Health Nutr*, 13(11), 1905□1914.
- Táboas, M. I. (2009). *Análisis de los estereotipos corporales y de los modelos de actividad física representados en las imágenes de los libros de texto de educación física*. Tesis doctoral. Universidad de Vigo.

Valls, C., Banqué, M., Fuentes, M. y Ojuel, J. (2008). Morbilidad diferencial entre hombres y mujeres. *Anuario de Psicología*, 39(1), 9-22.

Vidiella, J., Herraiz, F., Hernández, F. y Sancho, J. M. (2010). Masculinidad hegemónica, deporte y actividad física. *Movimento*, 16(4), 93-115.

Visio, M. E. (2003). Gender Typing of Sports: An Investigation of Metheny's Classification. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(2), 193-204.

Recomendacións

Outros comentarios

Para superar a materia en primeira convocatoria e de xeito continuo, o alumnado ha de asistir polo menos ao 80% das clases. Ademais, hai que obter polo menos un 4 sobre 5 no traballo para que poida facer media co resto das notas. Quen non cumpra estes requisitos presentarse nunha segunda convocatoria a unha avaliación consistente en:

a) exame oral sobre os contidos da materia: 5 puntos

b) realización e presentación do traballo: 5 puntos

É imprescindible aprobar tanto o apartado a) como o b) para superar a materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Didáctica da Educación Física.Deseño e Desenvolvemento do Currículo.**

Materia	A Didáctica da Educación Física.Deseño e Desenvolvemento do Currículo.			
Código	P02M066V03214			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Profesorado	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Correo-e	roberto.barcala@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
--------	--

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema	
------	--

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	30	60	90
Seminarios	15	30	45
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	Os traballos tutelados serán consistirán na explicación presencial e proposición de situacións, casos e tarefas vinculada aos contidos da materia, na que o alumnado deberá desenvolver as súas competencias académicas para realizalos.
Seminarios	Proporanse seminarios por cada bloque de contidos da materia, na que o alumnado deberá participar activamente

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Seminarios A atención realizarase mediante titorías presenciais, aulas complementarias, e titorías telemáticas.

Traballos tutelados A atención realizarase mediante titorías presenciais, aulas complementarias, e titorías telemáticas.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Presentación nos prazos. Contido adecuado. Calidade académica	40
Seminarios	Asistencia	40
Probas de tipo test	20 preguntas tipo test. Por cada 3 mal, desconta 1 ben.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Debe acadar ao menos o 50% en cada parte.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares**

Materia	A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares			
Código	P02M066V03215			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@gmail.com			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
A2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
A3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.
A5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
A6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
A9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.
A10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
A12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación.
A13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino.
A14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
A15	Informar e asesorar ás familias achega do proceso de ensino e aprendizaxe e sobre a orientación persoal, académica e profesional dos seus fillos.

A17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
A18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
A22	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
A25	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
A27	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
A28	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
A29	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
A30	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
A32	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A36	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquirir a capacidade para desenvolver con éxito todos os aspectos relacionados coa a Educación Física nas etapas de ESO e Bacharelato	saber saber facer	A1 A4 A6 A9
Coñecer en profundidade o curriculum da Educación Física en ESO e Bacharelato e todos os seus compoñentes	saber	A1 A3 A13 A15 A17 A18 A46 A47 B1 B3
Coñecer os diferentes tipos de clasificación e elaboración de tarefas en Educación Física para ESO e Bacharelato	saber saber facer	A6 A8 A9 A14
Coñecer e recoñecer os diferentes estilos de ensino en Educación Física	saber	A5 A9 A25 A29 B1 B2
Aprender a adoptar o estilo de ensino necesario para cada situación/contexto de aula de Educación Física	saber facer Saber estar / ser	A2 A4 A7 A9 A10 A12
Valorar e coñecer os diferentes tipos de avaliación en Educación Física e ser capaz de aplicar cada un dos tipos de avaliación en función de cada contexto	saber saber facer Saber estar / ser	A22 A27 A28 A30 A32 A36

Contidos

Tema

Bloque 1	Os obxectivos en E.F. Tarefas do profesorado vinculadas aos obxectivos. A elección de obxectivos en E.F., a súa formulación e clasificación. Taxonomías de obxectivos e o seu valor didáctico; Taxonomías do ámbito motor: aplicacións prácticas para o desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe en E.F.
Bloque 2	Os contidos en E.F. Evolución dos contidos na E.F. Factores da súa evolución; Valor e tratamento educativo das correntes orixinadas. Tipos de contidos. Tarefas do profesor vinculadas aos contidos; selección e formulación
Bloque 3	As actividades en E.F.: do exercicio á tarefa. Función das actividades: a análise das tarefas. Selección das tarefas. Presentación das tarefas; estratexias na práctica. Aspectos a considerar na aprendizaxe das tarefas motrices: a transferencia, a motivación, o feedback e o coñecemento de resultados.
Bloque 4	Os estilos de ensino en E.F.: Evolución e perspectivas. Os estilos de ensino no ámbito da E.F.
Bloque 5	A avaliación da E.F.: Evolución e caracteres. A avaliación en E.F. desde a perspectiva constructivista. Finalidades, medios e instrumentos de avaliación en E.F. As diferentes clases de avaliación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	12	18	30
Actividades introdutorias	10	20	30
Prácticas autónomas a través de TIC	0	14	14
Presentacións/exposicións	1	0	1
Sesión maxistral	30	15	45
Probas de autoavaliación	1	1	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	5	10
Traballos e proxectos	9	9	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Ao longo do curso o alumno desenvolverá diferentes traballos de aula, relacionandos cos aspectos da metría
Actividades introdutorias	Para ubicar ao alumnado nos contidos da materia, e analizar o coñecementos previos con que parte o mesmo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Utilizarase a plataforma faitic, para propoñer ao alumnado exercicios complementarios co desenvolvemento da materia.
Presentacións/exposicións	Exposición na aula de traballos de aula
Sesión maxistral	Utilizarase de forma activa para facer chegar ao alumnado algúns dos contidos da materia.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Probas de autoavaliación	Farase un seguimento personalizado ao alumnado nas tutorías asignadas para eso, así como a través da plataforma FAITIC
Resolución de problemas e/ou exercicios	Farase un seguimento personalizado ao alumnado nas tutorías asignadas para eso, así como a través da plataforma FAITIC
Traballos e proxectos	Farase un seguimento personalizado ao alumnado nas tutorías asignadas para eso, así como a través da plataforma FAITIC

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Solicitáranse diferentes traballos de aula, no horario presencial.	30
Sesión maxistral	Examen escrito, sobre os contidos da materia	30
Probas de autoavaliación	Autoavaliación do alumnado sobre os coñecementos adquiridos e sobre todo o que abarca o desenvolvemento da materia.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de supostos prácticos relacionados coa materia.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria manteranse as cualificacións das partes da materia superada. E para a restantes partes realizarase un examen escrito.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física**

Materia	Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física			
Código	P02M066V03216			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Cancela Carral, José María			
Profesorado	Cancela Carral, José María García Soidan, José Luís			
Correo-e	chemacc@uvigo.es			
Web	http://www.healthyfit.es			
Descrición	(*)Análisis del método científico y de su aplicación en la innovación e investigación de la educación física xeral			

Competencias de titulación

Código			
A6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.		
A42	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.		
A43	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.		
A44	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.		
A45	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.		
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.		
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.		
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.		
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.		
B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.		
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.		
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias		

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da Educación Física.	saber saber facer	A6 A42 B1 B2
Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	saber facer	A43 A44 B1 B2 B3
Identificar os problemas relativos á ensinanza e o aprendizaxe das materias da especialización e plantexar alternativas e solucións.	saber saber facer	A42 A44 B1 B2 B3
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas	saber saber facer	A42 A45 A46 A47 A49 B1 B2 B3
Ser capaces de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	saber facer	A43 A47 B1 B2 B3
Utilizar bibliografía e ferramentas de busca de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso a net.	saber facer	A47 B1 B2 B3
Potenciar a capacidade para o traballo en entornos cooperativos e pluridisciplinarios.	Saber estar / ser	A42 A47 A48 B1 B2 B3

Contidos

Tema	
Tema 1. Fundamentos da Investigación Científica	Procedementos e secuencias a seguir
Tema 2. Problemas e obxectivos da investigación/innovación.	A súa formulación
Tema 3. As referencias bibliográficas.	A súa búsqueda e xestión
Tema 4. Investigación cualitativa vs Investigación cuantitativa.	As súas diferenzas e similitudes
Tema 5. Hipotese e variables.	A súa formulación, xestión e logro.
Tema 6. Os deseños de investigación.	Propostas máis utilizadas na Educación Física
Tema 7. A mostra.	Tipos de mostraxe
Tema 8. Os datos.	A súa preparación e analise
Tema 9. Os resultados	A súa presentación e interpretación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	50	0	50
Traballos de aula	100	0	100

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo *estudante.
Traballos de aula	Desenvolverse supostos prácticos sobre os contidos impartidos na clase.

Atención personalizada

Metodoloxías   Descrición

Traballos de aula   O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o presente curso académico. Para a consulta do seu horario de titorias e lugar das mesmas deberase consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación e do deporte. (webs.uvigo.es/feduc)

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Traballos desenvolvidos en clase	100

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información**

investigación científica. Madrid: Paraninfo; 1996.

Barcelona: Universitat de Barcelona; 2001.

Arnal, J., Latorre, A., Sans, A. Técnicas de investigación en ciencias sociales. Madrid:Dykinson SA;1995.

Manipulación de datos y estadística descriptiva. Barcelona: Ediciones Universitat de Barcelona; 1999.

-109

Oxford University Press Mexico S.A., 1998.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas**

Materia	Prácticas Externas			
Código	P02M066V03301			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS 12	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Garrido González, Josefa			
Profesorado	Garrido González, Josefa			
Correo-e	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
Descrición xeral	(*)Las prácticas externas están orientadas a completar y reforzar las competencias asociadas al título. Se realizarán en un entorno laboral y profesional real relacionado con alguno de los ámbitos de la Educación.			

Competencias de titulación

Código			
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.		
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.		
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.		
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.		

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Adquirir experiencia en la planificación, en la docencia y en la evaluación de las materias correspondientes a la especialización.	saber	A46
(*)Acreditar un buen dominio de la expresión oral y escrita en la práctica docente.	saber	A47
(*)Dominar las destrezas y las habilidades sociales necesarias para fomentar un clima que facilite el aprendizaje y la convivencia.	saber hacer Saber estar / ser	A48
(*)Participar en las propuestas de mejora en los distintos ámbitos de actuación a partir de la reflexión sobre la práctica.	saber hacer Saber estar / ser	A49

Contidos

Tema			
(*)Realizar las prácticas en un entorno laboral y profesional real relacionado con alguno de los ámbitos de la Educación bajo la supervisión de un tutor en el centro receptor y un tutor académico en el centro de la Universidad.			

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	105	0	105
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	195	195

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	(*) El alumno realizará prácticas en la entidad receptora durante 105 horas presenciales. Dedicará 195 horas de trabajo no presencial para la redacción de la memoria final de prácticas, que deberá elaborar siguiendo la normativa de Prácticas Externas específica del Máster Universitario para el Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanza de Idiomas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas externas	(*)El tutor de la entidad receptora emitirá un informe sobre la actividad desarrollada por el alumno durante la realización de las prácticas, valorando los aspectos establecidos en la normativa de Prácticas Externas del Máster Universitario para el Profesorado de Educación Secundaria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanza de Idiomas.
Se tendrá en cuenta la valoración de las prácticas realizada por el tutor a través:
- De los argumentos expresados por escrito y de un cuestionario (que incluya el desarrollo de las competencias conseguidas), que debe incluir, además, una hoja de firmas en la que consten las horas de asistencia del alumno correspondiente.
- Puntuación de las prácticas realizadas, cumplimiento de horarios y fechas, ect.	50
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	(*)El tutor académico evaluará la memoria final de prácticas redactada por el alumno. La valoración de la memoria de prácticas se hará en relación con la memoria desarrollada., en la que se considerará: claridad, estructura organizativa, contenido, justificación y argumentación, competencias docentes y discentes implicadas, etc.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V03102
 Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V03103
 Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216
 A Didáctica da Educación Física.Deseño e Desenvolvemento do Currículo./P02M066V03214
 A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares/P02M066V03215
 A Educación Física na Educación Secundaria/P02M066V03213
 Orientación e Función Titorial/P02M066V03101
 Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V03104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo Fin de Master**

Materia	Traballo Fin de Master			
Código	P02M066V03401			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Garrido González, Josefa			
Profesorado	Garrido González, Josefa			
Correo-e	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
Descrición xeral	(*) Materia orientada a la realización de un trabajo de investigación, experimentación o desarrollo original en alguna de las líneas del módulo específico del master, y estará relacionado con algunos de los múltiples ámbitos del mundo profesional propios del ámbito de la enseñanza secundaria.			

Competencias de titulación

Código			
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.		
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.		
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.		
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.		

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Adquirir experiencia en la planificación, en la docencia y en la evaluación de las materias correspondientes a la especialización.	saber	A46
(*)Acreditar un buen dominio de la expresión oral y escrita en la práctica docente.	saber	A47
(*)Dominar las destrezas y las habilidades sociales necesarias para fomentar un clima que facilite el aprendizaje y la convivencia.	saber facer Saber estar / ser	A48
(*)Participar en las propuestas de mejora en los distintos ámbitos de actuación a partir de la reflexión sobre la práctica.	saber facer Saber estar / ser	A49

Contidos

Tema		
(*)Trabajo de investigación original, orientado a completar y reforzar las competencias asociadas al título.		
Diseño y desarrollo de una investigación o proyecto en el contexto de la educación secundaria.		
Elaboración del informe correspondiente y defensa pública del TFM.		

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	1	0	1
Traballos tutelados	10	139	149

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentacións/exposicións	
Traballos tutelados	(*)El Trabajo Fin de Master se realizará bajo la supervisión y dirección de un profesor de la Universidad que ejercerá la función de tutor. La tutorización consistirá en supervisar y orientar al estudiante en la temática, metodología, elaboración, presentación y cualquier otro aspecto académico relativo al Trabajo Fin de Master, así como facilitar su gestión, dinamizar y facilitar todo el proceso hasta la presentación y defensa del Trabajo Fin de Master. Las normas relativas a la tutorización del Trabajo Fin de Master están recogidas en la Guía del Practicum elaborada por la Comisión Académica del Master, siguiendo la normativa vigente.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	(*)El tribunal evaluador del Trabajo Fin de Master evaluará y calificará el trabajo presentado y defendido. La calificación será única y tendrá en cuenta los siguientes aspectos: Calidad del documento escrito. Pertinencia del contenido expuesto. Calidad de la presentación oral. Capacidad para su defensa. Grado de resolución manifestado. Adecuación de recursos y medios empleados en la presentación, incluido el uso de las TIC. Será necesario obtener una puntuación mínima de cinco puntos sobre 10 en este apartado para obtener una evaluación positiva global.	40
Traballos tutelados	(*)Se evaluará la calidad del documento escrito.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V03102
 Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V03103
 Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216
 A Didáctica da Educación Física.Deseño e Desenvolvemento do Currículo./P02M066V03214
 A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares/P02M066V03215
 A Educación Física na Educación Secundaria/P02M066V03213
 Orientación e Función Titorial/P02M066V03101
 Prácticas Externas/P02M066V03301
 Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V03104